

Ismi jismiga munosib bu qiz Nafosatxon Tojiboyeva Termiz shahridagi 19-ixtisoslashtirilgan maktab-internatinning 9-sinf o'quvchisi. U 5 yoshidan qo'shiq va kuyga oshufta. Sevgan musiqa asbobi – dutorda «Qizlar guldaстasi», «Qo'shdutor», «Dilxiroj», «Qari navo» kuylarini maromiga yetkazib chaladi. Nafosatxon Termiz shahrining 2500 yilligi tantanasida o'zining «Barchinoy yori» qo'shig'i bilan qatnashgan.

O'ZBEKISTON
RESPUBLIKASI
MILLIY VA TALALLATIQ
MENSAJ

1929-1979

50 YIL

YIL

GAZETA

1929-1979

50 YIL

*Kitoblarning soni emas,
ularning yaxshisi foyda keltiradi.*

SENEKA,
Rim yozuvchisi

A'lobek har kungiday maktabga barvaqt kelib, ma'naviyat xonasiga kirib dars tayyorlay boshladi. Hali darsi boshlanishiga olti soat vaqt bor. Bemalol uy vazifalarini o'qib, yozib olishga ulguradi. Undan tashqari, sevimli «Sariq devni minib» kitobini ham qayta o'qib chiqishi mumkin.

— A'lobek, sinfdoshlarinigza o'xshab darslarining boshlanguncha uya dam olib, o'ynab kelsangiz ham bo'ladi-ku. Nega ertalabdan maktabga kelib, dars tayyorlashga tushdingiz? — savol berdi qiziqb.

— Men tarix, geografiya, matematika fanlariga juda qiziqaman. Uy vazifasini tayyorlab bo'lganidan keyin kutubxonaga kirib, boshqa adabiyotlarni ham o'qishni yaxshi ko'raman. Bu menga odat bo'lib qolgan. Agar har kuni ertalabdan kutubxonaga kirmasam, nazarimda, kutubxonam meni kutib qoladigandek tuyuladi.

Shu payt xonaga 15-16 yoshlar chamasidagi ikki o'quvchi kirib keldi. Ulardan biri o'zini Diyor Ikromov deb tanishtirdi.

— Diyor, 11-sinf o'quvchilarini kutubxonaga juda kam kirar ekanlar. Buning sababi nimada, deb o'ylaysiz?

ORZU – MENING QANOTIM

Inson borki, orzu qiladi. Orzulsiz yashay olmaydi. Mening ham orzularim ko'p. Bolaligimdan ikki kasb egalariga havas bilan qarayman. Katta bo'lsam, ularga o'xshab el-yurt uchun fidoyi farzand bo'lsam, deyman. Bu kasblar qanday kasb ekan, deysizmi? Ulardan biri jurnalist bo'lsa, ikkinchisi san'atkorlikdir. Nega jurnalistlarga havas qilishimga ham qiziqayotgandirsiz, balki? Nega desangiz, men ko'nglimdagilarni qog'ozga tushirishni yaxshi ko'raman. Bitor narsadan ta'sirlansam, bu haqd o'sha kunning o'zidayoq yozib qo'yishga odatlanganman. To'g'ri, ba'zida dars tayyorlayman, kitob o'qiyman. Ammo yozish xayolimdan ketmaydi. Xuddi yozmasam, zerikib qoladigandayman.

Yana, qo'shiq eshitishdan zavqlanaman. Kuy tinglasam, shu kuyni yaratgan bastakorlarga havasim keladi. Axir ijod ham bir mo'jiza. U shunday mo'jizaki, insonning kayfiyatiga ta'sir qiladi, ko'nglini ko'taradi, charchog'i ni chiqaradi. Balki shuning uchundir, kuy va musiqaga, san'atga mehrim baland. El sevgan xonandalardan Ozodbek Nazarbekovga havasim keladi. Ularday qo'shiqchi bo'lsam, deyman.

Ikkita kasbni tanlashimga yana bir sabab bor. Yigit kishiga yetmish hunar oz, deydilar. O'zim intilgan manzil tomon tezroq borishga harakat qilib, yaxshi o'qiyapman. O'ylab ko'rsam, orzularim – qanotim ekan. Orzularim menga g'ayrat-shijoat beradi, nasib qilsa, o'sha manzilga yetaman. Albatta, orzularim ushaladi.

HAMKORLIK MUHIM

Toshkent tumani, «Choshtepa» qishloq fuqarolar yig'ini «Navro'z» mahallasidagi 32-maktabda «Oila, mahalla, maktab konsepsiysi amalda» mavzusidagi ilmiy-amaliy seminar bo'lib o'tdi. Unda tuman «Mahalla» jamg'armasi, tuman xalq ta'limi bo'limi xodimlari, mahalla faollari ishtirot etdi.

Ayniqsa, Toshkent tumani hokimi, filologiya fanlari doktori, professor Sobir Mirvaliyev mahalla oqsoqoli Mirzoid Mo'minov, xotin-qizlar raisi Yoqut Mo'minova va ota-onalarning ibratli gaplari o'quvchilarga birdek ma'qul bo'ldi.

O'z navbatida, o'quvchilar ham mana shunday ko'rkmak, zamonaviy ko'rinishga ega bo'lgan yangi o'quv maskanida faqat a'lo o'qishga, intizomli, har ishda o'mak bo'ladigan inson bo'lishga so'z berdilar.

Muzaffar AHMEDOV

V. Grankin o'lgan surat

KUTUBXONAM KUTIB QOLMA

Ko'rinishidan og'ir-bosiq ko'ringan Diyor savolimizga javob berishga shoshilmadi. Biroz o'ylab, so'ng'ra gap boshladi:

— Shaxsan o'zimni oladigan bo'lsak, maktab kutubxonasiga kam kiraman. Bu degani, kitobga e'tiborsizman, degani emas. Chunki uya mening shaxsiy kutubxonamda 2000-3000 ga yaqin kitoblar bor. Fransuz tili va tarixa qiziqqanim uchun bo'sh vaqtlarimda chet el yozuvchilar Jek London, Martin Iden, Artur Konan Doil asarlarini o'qiyman. Boshqa ma'lumotlarni internet orqali bilib olishga harakat qilaman.

— Insonning ma'naviy dunyosini boyitishda kitob va kompyuterning o'z o'rni bor. Nima deb o'ylaysiz, bunda ikkisidan qay biri birlamchi omil bo'lib hisoblanadi?

— Kitob insonga bitmas-tuganmas ma'naviy ozuqa bera oladi. Kompyuter orqali esa oz fursat ichida dunyo yangiliklaridan xabardor bo'lishingiz mumkin. Menimcha, badiiy kitoblargina inson ma'naviy olamini boyitishda asosiy omil bo'lib hisoblanadi.

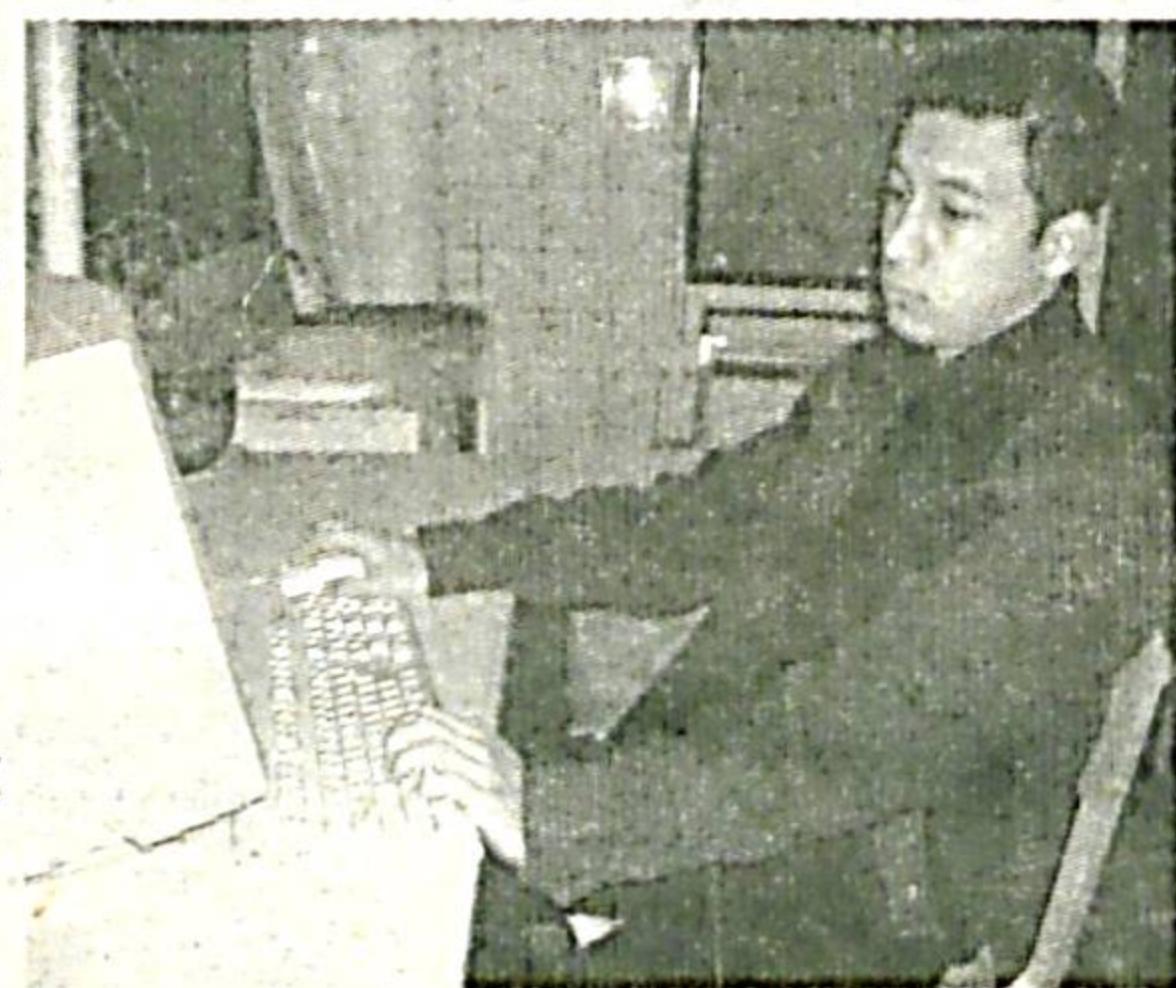
O'quvchilar fikrini matabning ma'naviyat-ma'rifat ishlari bo'yicha direktor o'rnbosari Nozima Hasanova davom ettirdilar:

— Maktabimiz fransuz tiliga ixtisoslashtirilgan bo'lgan uchun, ta'lim rus va o'zbek tillarida olib boriladi. Hozirgi kunda o'quvchilarni majburlab o'qitib bo'lmaydi. Avvalo, ular qalbida darsga mehr uyg'ota olish kerak. Shundagina

o'quvchi o'z qiziqishlari ortidan kitob ham o'qiydi, darslarini ham vaqtida tayyorlay boshlaydi. Maktab darsliklaridan tashqari, o'quvchilarga badiiy adabiyotlar o'qishlarini tavsija qilamiz. Lekin «O'tkan kunlar», «Choli qushi» kabi o'imas asarlar hozirgi kunda yo'qligi meni biroz tashvishlantiradi. Xohlardimki, har xil oldi-qochdi, saviyasiz fantastik va detektiv asarlar o'rnini asarlar davomida o'z qimmatini yo'qotmaydigan o'imas asarlar to'ldirsin.

Nima bo'lganda ham, shahrimiz markazidagi 51-fransuz tiliga ixtisoslashtirilgan maktabga kirib afsuslanmadik. Chunki bu maktabda A'lobek Salimov va Diyor Ikromovdek kitobsevar o'quvchilarni uchratganimizdan mammunlik tuyg'usi dilimizni shodlantirdi. Bunday o'quvchilar soni ko'payishini istab, ular bilan xayrlashdik.

ZEBO qiz

BIR MAKTABNING BOLALARI

Yangiyo'l tumanidagi 3-maktab o'qituvchisi Muhayyo To'laganova Ubay Musayev qishlog'idagi 2-maktabning bir guruhi o'quvchilari bilan suhbatlashdi. Muhayyoning ushbu suhbat Sizlarga ham manzur bo'ladi, deb o'laymiz.

JONIVORLARGA ACHINAMAN

Men katta bo'lsam, jurnalist bo'lmoqchiman. Bilaman, jurnalistlar juda ko'p. Ular bilimli, ko'p tilni biladigan ziyoli insonlar bo'lishlari kerak. Men esa televizordan «Hayvonot olamida» ko'rsatuvlarini olib boradigan jurnalist bo'lishni orzu qilaman. Tabiatshunoslik darsini juda yaxshi ko'raman. Ustozimiz Zahro opa Vohidova bizga tabiat, hayvonot olami haqida juda qiziq voqealarni so'zlab beradilar. Uyda Oqtosh degan juda aqlli itim bor. Men ko'p vaqtimni u bilan o'tkazaman. Ba'zi o'quvchilar it, mushuklarning dumiga ip bog'lab, azob beradilar. Qush, ninachi, tillaqo'ng'izlarni tutib, nobud qiladilar. Men shunda jonivorlarga juda achinib ketaman.

MUZAFFARGA YOQQAN KASB

Muzaffar 3-sinfa o'qiydi. Orzusi ichki ishlari xodimi bo'lish.

Otasi Ma'mur aka Ma'diyev militsioner. U o'g'liga juda ko'p qiziq voqealarni so'zlab bergan.

Bu kasb qanchalik qiyin va xatarli bo'lmasin, Muzaffarjon kelajakda militsioner bo'lib, Vatanning chinakam qo'riqchisi bo'lmoqchi.

OLCHA GULLASHINI KUTAMAN

Menga rassomlik kasbi juda yoqadi. Ayniqsa, ko'klam payti bizning qishlog'imiz bog', ariqlari juda go'zal qiyofaga kiradi. Men olcha gullashini kutaman. Shaftoli avval gullab, keyin barg chiqaradi. Olcha esa buning aksi, avval barg yozadi, boshqa daraxtlardan qolmay, deb duv etib gullaydi. Men ko'klamni juda-juda sog'inaman. Asosan, tabiat manzarasini chizish menga zavq bag'ishlaydi. Odamlarning qalbida doim iliqlik, bahor nafasi sezilib turishini xohlayman, – deydi Akrom Orifxo'jayev.

Nuriddin SIROJIDDINOV

Muhayyo TO'LAGANOVA

**«MEHR
TAYANCHI» BIZGA
SUYANCH**

— O'zbekiston bolalar jamg'armasi tomonidan yetim va nogiron bolalarning ijtimoiy himoyasi va bandligini ta'minlash, ularga ta'lim-tarbiya berish, sog'lig'ini muhofaza qilish borasida qator ishlarni amalga oshiriyapmiz. Jumladan, poytaxtimizdagi «Mehr tayanchi» markazi tomonidan bolalarga tibbiy, huquqiy yordam ko'sratibgina qolmay, ularning hunar o'rGANISHLARIGA alohida e'tibor qaratilayapti.

O'quv maskanlarida davra suhbatlari, uchrashuvlar o'tkazyapmiz. Ana shunday suhbatlardan biri poytaxtimizning Yakkasaroy tumanidagi 25-maktabda bo'lib o'tdi. Suhbatlardan ma'lum bo'ldiki, o'qishga bormay, ko'cha bolasiga aylangan uch nafar bolani shu maktabga jalb etdik. Bunday voqealar ro'yxatimizda 29 nafar bolani tashkil etib turibdi...

Bundan tashqari, yetim bolalarni qarindoshlari o'z qaramog'iga olganligi ham jamg'armamiz diqqat-e'tiboridadir. Bu kabi oilalarda kamol topayotgan bolalarga g'amxo'rlik qilish maqsadida, O'zbekiston bolalar jamg'armasi «Uyim menin-chirog'im menin!» deb nomlangan dasturni amalga oshirmoqda.

HUNARLI XOR BO'LMAS

Viloyatlarimizda O'zbekiston bolalar jamg'armasi tomonidan YUNISEF homiyligida o'quv ishlab chiqarish markazlari tashkil etilgan. 500 ga yaqin ish o'rinnari yaratilgan. Buning natijasida oilalarning iqtisodiy ahvoli yaxshilanib bormoqda. Xalqimiz bekorga aytmaydi, hunarli xor bo'lmas, deb.

**«YOSH DEPUTATLAR»
HARAKATI**

Nogironlikni oldini olish uchun ham zarur ishlarni amalga oshiriyapti. Bu ishlarni o'quvchilarining o'zlarini bajarmoqdalar. Birgina «Yosh avlod Kengashi» a'zolarini faoliyatiga nazar solsak, ularning harakatlaridan quvonamiz. Biz Kengash a'zolarini hatto «Yosh deputatlar», deb nomladik.

Ayniqsa, ularning bug'doy uni bo'yicha Milliy dasturda ko'sratilgan ishlari tafsinga sazovor. Non do'konlari,

Qolbin poklik dunyosida yashaydi

yoki
O'zbekiston Bolalar jamg'armasi
faoliyati haqida

Ertamiz egalarini bugundan tarbiya etmog', ularni kelajakka barkamol shaxs etib tayyorlash bizning oly burchimizdir.

Yurtimizning qay go'shasiga bormaylik, bolalar uchun ezgu ishlarni amalga oshirilayotganiga guvoh bo'lamiz. Mamifikatimizda O'zbekiston bolalar jamg'armasi faoliyati bilan yaqindan tanishganimizda ham bu ishlarning isbotini ko'rdik.

Quyida bolajon rahbar, jamg'arma raisi Yusupova Inqilob Tursunovnadan bu horadagi ishlarni gapirib berishlarini so'radik.

nonvoxonalar, non zavodlari xodimlari o'rtasida suhbatlar tashkil etib, plakatlar, bukletlar tayyorlab, joylarga tarqatdilar. Temir moddasi bilan boyitilgan unning inson organizmiga zarurligi haqida tushuntirish ishlari olib bordilar. Deyarli Respublikamizning barcha tuman, shaharlaridagi nonvoxonalar ro'yxati tuzildi hamda foydalayotgan unlar tarkibi o'rganildi.

Albatta, qilingan ishlardan maqtanish maqsadida emasmi. Hali qiladigan ezgu ishlarni oldinda. Ammo har, bir kunimizni, vaqtimizni farzandlarimizga ajratayotganimizga quvonamiz. Har bir ishimizning manzilida kelajakning ertasi, nurli yo'llari go'yo charaqlab bizni chorlayotgandek.

IQTIDORGА IMKON BOR

*Abdulla MUZAFFAROV,
Bolalar jamg'armasi, Buxoro viloyat bo'simi raisi:*

Mustaqilligimizning birinchi yillardan boshlab iqtidorli, ijodiy ko'rik-tanlovlarida g'olib bo'lgan o'quvchilarga viloyat Bolalar jamg'armasining rag'batlantiruvechi stipendiyasi tashkil etildi. Jumladan, shashka bo'yicha Jahon va Osiyo championi Buxoro shahridagi 33-maktabning 5-sinf o'quvchisi Saidqosim Aliyev, yog'och o'ymakorligi tanlovi g'olib Buxoro shahridagi 9-maktabning 6-sinf o'quvchisi Qobiljon Hojiyev, «Jodkor ixtirosi» bolalar respublika tanlovi g'olib Romitan tumanidagi 7-maktabning 8-sinf o'quvchisi Sherzod Yodgorov, «Yosh maqomchilar» respublika tanlovi g'olib G'ijduvon tumanidagi 21-maktabning 6-sinf o'quvchisi Sadreddin Shamsiddinov, «Bolalar estrada qo'shiqlari» g'olib Peshku tumanidagi 28-maktabning 4-sinf o'quvchisi Mohigul Boltayeva kabi jami o'n nafar buxorolik o'quvchilar rag'batlantirildi.

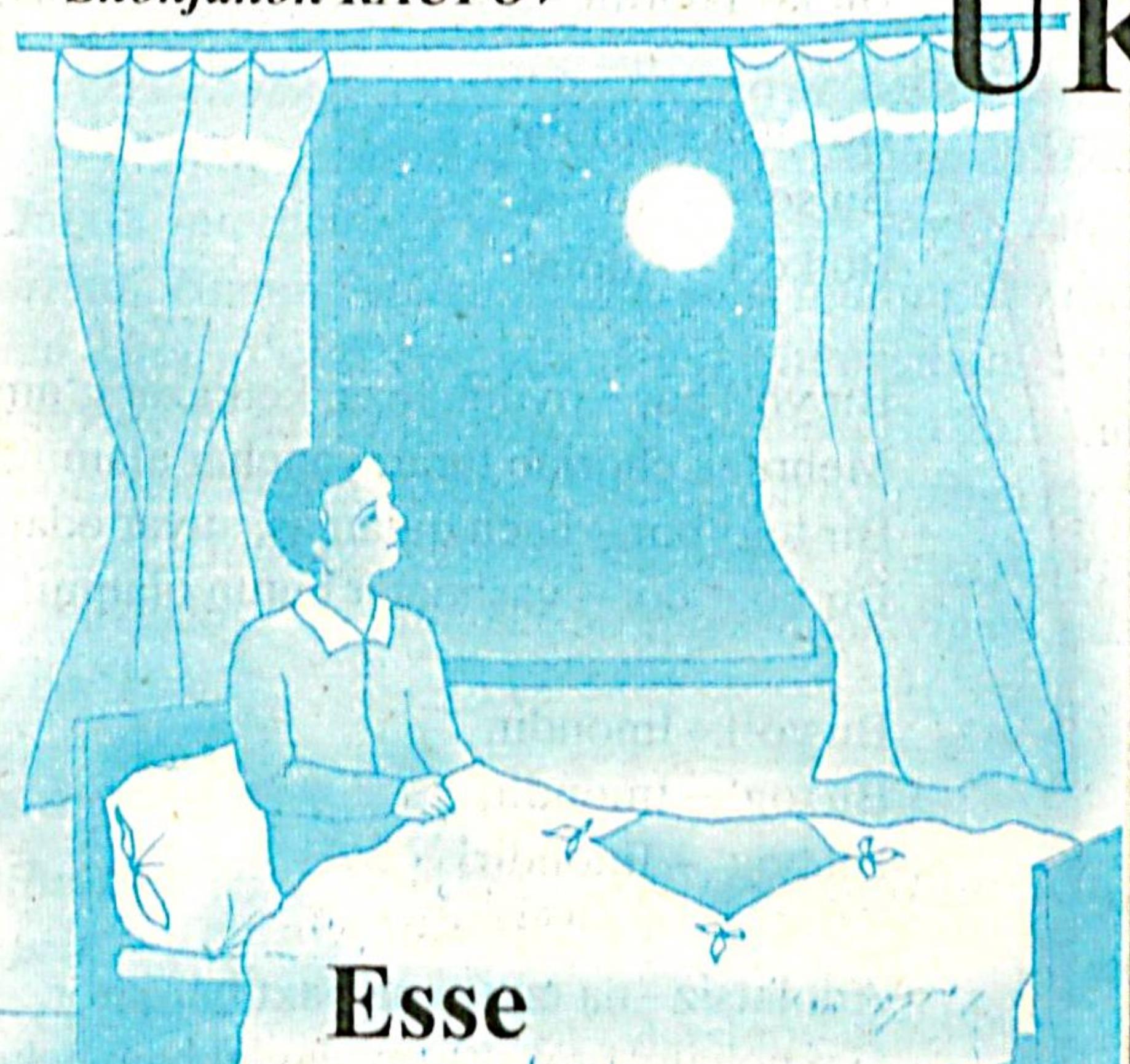
TAHRIRIYATDAN:

Qadrli o'quvchilar! Sizning tuman, viloyat va shahringizda Bolalar jamg'armasi faoliyati qay darajada amalga oshirilyapti. Bu haqdagi fikr-mulohazalaringizni kutib qolamiz.

Feruza SOYIBJON qizi yozib oldi

OYGA DO'STMISAN, UKAJON?

Shohjahon RAUPOV

Esse

Tunda beixtiyor uyg'onib ketdim. Kimdir erkalab yuzimni mehr bilan silagandek bo'ldi. Onam, deb o'yladim. Odatda onajonim meni har tong shunday uyg'otardilar. Ko'zimni ochdim. Yonimda hech kim yo'q edi. Boshimni yostiqdan ko'tarib xonani kuzatdim: akam bir tekis nafas olib uxlاب yotibdi, onam ko'rinnasdilar. Ko'zimni yundim. Yana o'sha hol takrorlandi: kimdir yuzimni silagandek edi. Cho'chib ko'zimni

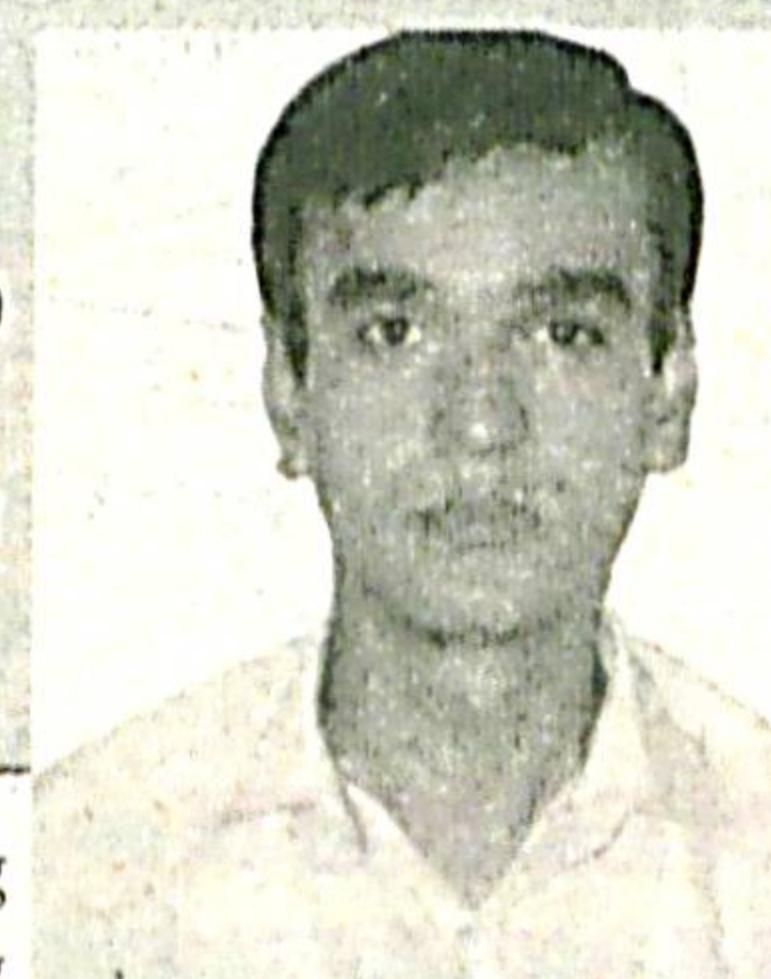
ochdim. Xona jim-jit. Soatning chiqillashi-yu akamning pishillab, nafas olishidan boshqa narsa eshitilmasdi.

Tashqariga quloq soldim. Biror sas eshitilmasdi. Hamma uxlayotganiga ishonch hosil qildim. Ammo menga mehr ularshgan – tunda uyqudan uyg'otgan kim bo'ldi? Axir uning taftini hozir ham his qilib turibman-ku. Butkul uyqum qochdi. O'rnimdan turdim. Xona yop-yorug' edi. Kerishayotib ko'zimni bir lahza yumgan edim, yana o'sha yoqimli taftni his qildim. Ko'zlarim yarq etib ochildi. Ne ko'z bilan ko'rayki, derazadan to'lin oy bir quchoq bo'lib menga mehr bilan qarab turardi. Yuragim quvonchdan gupillab ketdi.

— Salom, oy! Bu men, do'stingman, — dedim derazaga yaqinlashib.

Oyga hayratlanib tikilarkanman, undan ko'z uzolmay qoldim. Keyingi paytlarda nechundir oyni – şirdosh do'stimni unutgan ekanman. Oyning oydin jamoliga boqib xijolat bo'ldim. Baribir u meni izlab topdi. Qiyomatli do'st ana shunday bo'ladi. Gina-kuduratni bilmaydi, huda-behudaga arazlashib do'stini tashlab ketmaydi.

Oy meni hamisha tushungan, yolg'izlatib qo'yagan. Do'stlarim o'ziga boshqa do'st stopganda, oy mendan kechmagan. Qorong'u tunlarda yo'ldoshlarim meni tashlab qochsalar-da, oy nuri

ila yo'limni yoritdi. U mening ko'nglim, dardimga malham, darddoshim edi. Uzun tunlarda u yuragimga bir chimdim nur ularшиб, ko'nglimni charog'on etdi. O'zinga ishonch, kuch bag'ishladi, umid uyg'otdi. Shu bois, hech kimga ishonmagan sirlarimni unga aytdim, oy esa sodiq do'stimdek sirlarini birovga aytmadim. U mena onamdan, otamdan, aka-opalarim, hatto mehribon singlimdan-da yaqinroq bo'ldi. Ularga aytolmagan sirlarimni oya aytidim... Ba'zan betobligim sabab, biror yumush yoki vazifamni bajarolmasam, sinfdoshlarim ustimdan kulganlarida, buni faqat oya aytardim. Undan dardimga shifo so'rardim. Yuragimda nimalar kechayotganini onamga aytolmas, onajonimni xafa qilishdan qo'rardim. Shusiz ham onajonimning meni deb chekkan azoblarini mendan boshqa hech kim bilmasdi. O'shanda armon to'la ko'zlariga qarash og'ir edi.

Bolaligimda Oyni, Quyoshni faqat meniki deb o'ylardim. O'rtoqlarim Sherzod, Muhammadjon, Bobur, G'ayratga tinmay bu haqiqatni uqtirgim kelardi. Ayniqsa, qalin do'stim Sherzod bilan oyni talashib qolardik, tortishib-talashib, oxirida har birimiz o'z so'zimizda qolardik. Har kim o'zicha haq edi. Har kim oyni o'ziniki qilib uya qaytardi. Biz yursak, u ham yurardi, to'xtasak, to'xtardi. Nazarimda, oy menga ko'proq yaqingga o'xshardi. Bir qadam qo'ysam, u ham bir qadam oldinga siljirdi. Uyga kirmsam, u tomimiz tepasida turib, tezroq chiqishimni istayotganga o'xshardi. Bir kuni shu haqda akamga aytasam, u rosa kuldii: «Oy bizdan balandda bo'lgani uchun shunday ko'rinaldi», deb bilag'onlik qildi o'zicha.

Davomi bor.

3

DARYO YANA OQAR TO'LIB!

Qalbida bahori bor odam ochilib-sochilib kuylaydi. She'rlari ko'ngillarga qo'ng'iroy chalgandek hisobsiz kuy bag'ishlaydi. Sevimli shoirimiz Murod Rahmon bugun oltmish bahorni qarshi oldi.

Biz daryodil shoirimizga «Daryo yana oqar to'lib!» satrlari yor bo'lismeni tilaymiz.

YOSHLIK GULSHANI

(Baytlar)

Yoshlar bor joyda hayot jo'shqin, barqaror,
Yoshlar borki, har dilga hamroh gul, bahor...

Yoshlik, bu — joziba, aql-u zakovat,
U — sevgi, kuch-qudrat, g'ayrat, jasorat...

Orzu oti, ishqning qanoti — yoshlik,
Insonning eng go'zal hayoti — yoshlik.

Bilimlar sohibi — qalbi quyoshlar,
Nafosat, latofat timsoli — yoshlar.

Yoshlar! Mayli, uching oy-u yulduzga,
Ijodiy parvozlar yarashar Sizga.

Yoshlik, bu — umrning bahori demak,
Hayot kabi jo'shar, toshadi yurak.

Jasorat, kuch-qudrat ramzidir yoshlik,
Yoshlikka xos mehr, matonat, mardlik!

O'tli ko'zlar uchrashganda,
Ikki yurak tutashganda,
Orzu qildingiz o'shanda...
Men tug'ildim bu gulshanda.
Endi ishqni kuylamaysiz,
Meni nechun o'ylamaysiz?

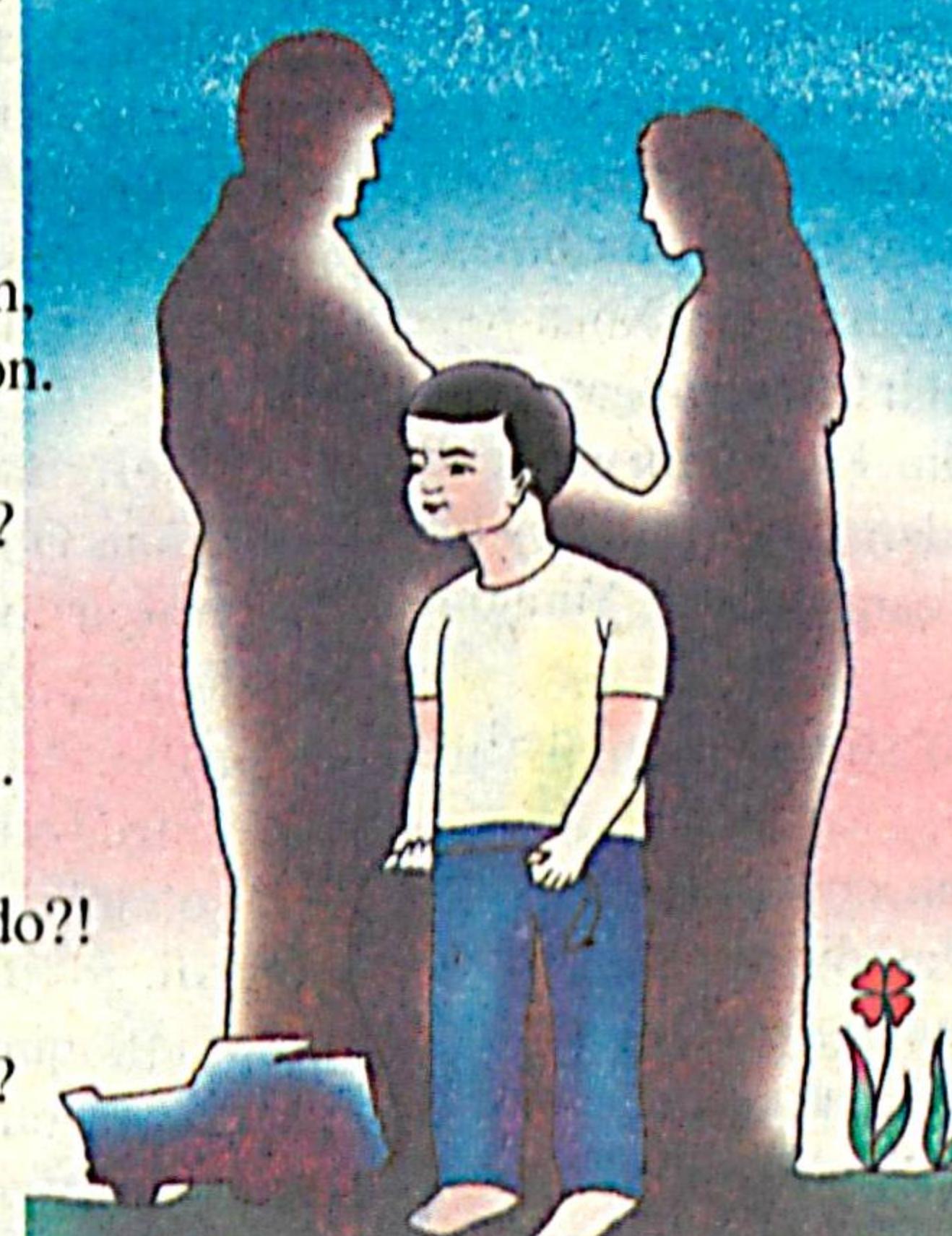
Bir-biringiz debon yomon,
Ketasizlar ikki tomon...
Men qolaman bo'lib sarson,
Kim haqligini bilmay, hayron.
Shubhalarda qiyalgaysiz,
Meni nechun o'ylamaysiz?

Etgansiz menga jon ato,
Shu jon sizga bo'lsin fido...
Nelarda, kim qildi xato,
Ishq buncha tez bo'lmish ado?!
Shodliklarga yo'lamaysiz,
Meni nechun o'ylamaysiz?

Ikkingizda xayol boshqa,
Xayolda — er, ayol boshqa...
Umr o'tar — janjal, rashkda,

MENI NECHUN O'YLMAYSIZ?

(Farzand nidosi)

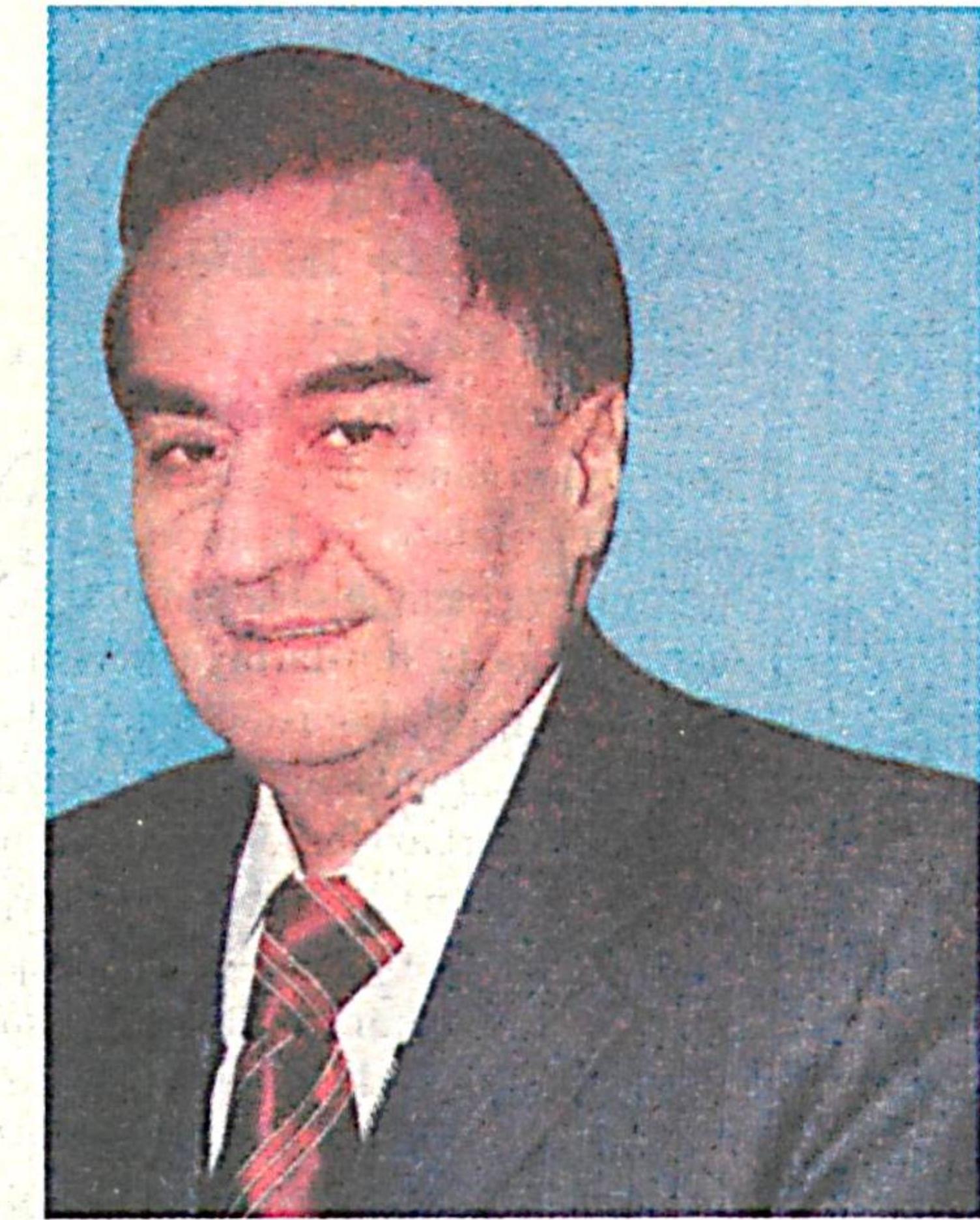
Yurak-bag'rim bo'ldi qashq;
Bir-biringiz ayamaysiz,
Meni nechun o'ylamaysiz?

Mehrdan dil qachon yashnar?
Turmuş uchun baxt yarashar.
Bu baxt uchun kim kurashar
Sizlar borki, orzu yashar.
Birga yashab, yayramaysiz,
Meni nechun o'ylamaysiz?

Sizsiz — unib, o'smoq qayda,
Sizsiz — yasholmayman, dada!
Sizsiz — bo'lmas hech tantana,
Sizsiz — yasholmayman, ona!
Ajralishdan so'ylagaysiz,
Meni nechun o'ylamaysiz?

Ahillikda go'zal hayot,
Sizlar bilan bo'lsin Murod.
Arazlardan kutmang najot,
Oilani etmang barbob!
Kelajakka bo'ylamaysiz,
Meni nechun o'ylamaysiz?!

**Murod
RAHMON**

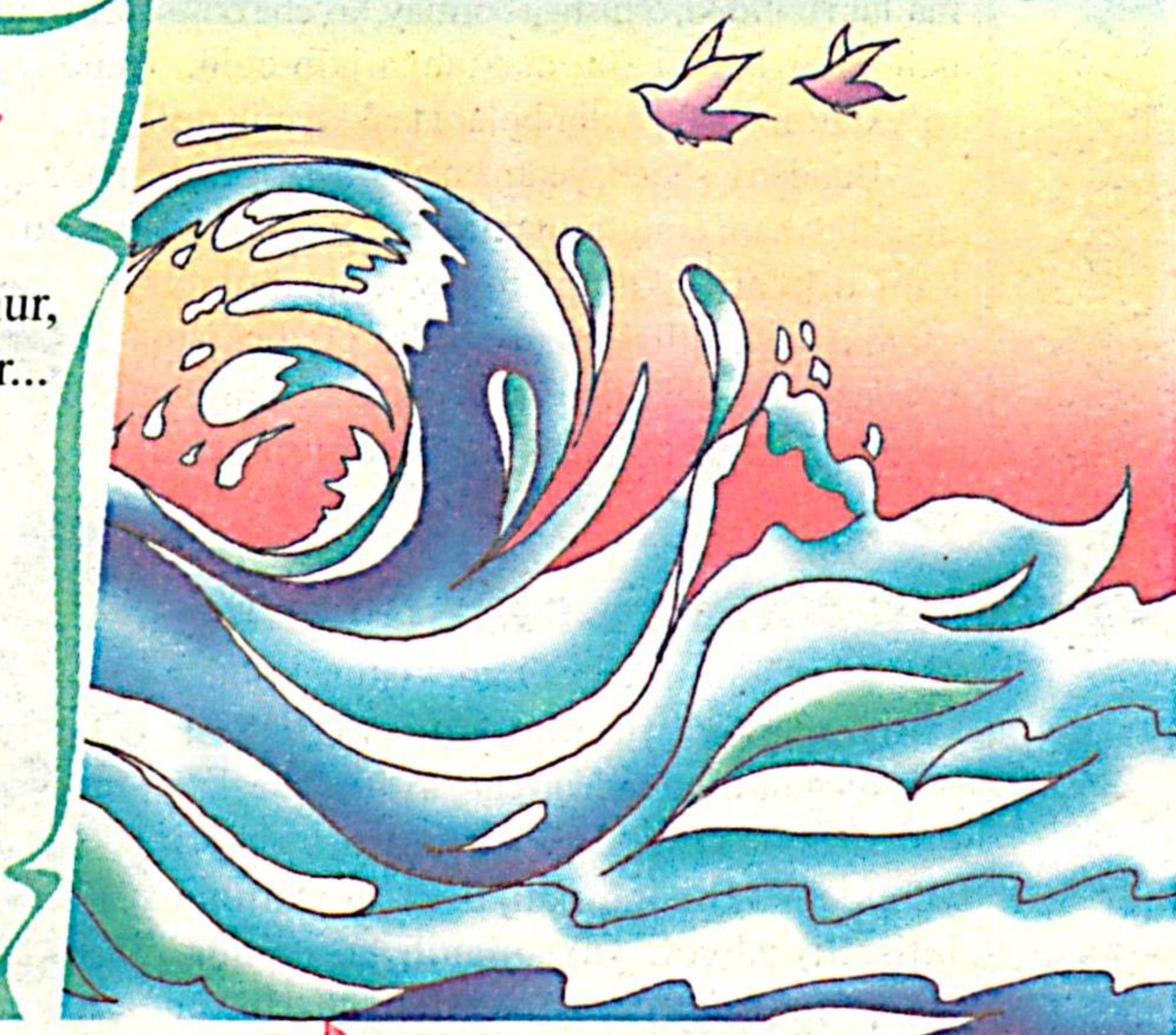
NURLI MISRALAR

Istiqlolning zavq-shavqidan dillarda surur,
Har bir o'zbek yuragida iftixor, g'urur...
Yashnar endi O'zbekiston — yurtim ozod, hur,
Baxt quyoshi ellar uchun sochar porloq nur...

Aslo urush ko'rmay kamol topsin yoshlik,
Har qit'alararo ravnaq topsin do'stlik.
Ota-onalarning tilagidir tinchlik,
Butun dunyo xalqin yuragidir tinchlik!

Bir ming to'qqiz yuz to'qson birinchi yil,
Bu yil chinakam quvongan har bir dil...
Bu yil menga ikki bor omad kelgan yil:
Oilada yana bir ko'rganman o'g'il.
Istiqloldan qanchalar quvongan elim,
Osmonlarga ko'tarilgan bu ko'nglim!

Osmonda oy, quyosh porlab,
Yana asta botaverarkan...
Kunlar, oylar, yillar, asrlar —
Lahzalarday o'taverarkan.
Bu dunyoga turli-tuman,
Odam kelib-ketaverarkan...
O'z baxtini topmaganlar,
Umr bo'yi kutaverarkan.
Bu bevafo, shirin hayot,
Doim maftun etaverarkan...

EZGU HISLAR...

Bir gul bor — yashnab turar, qurimas, so'lmas,
Bir nur bor — porlab turar, hech qachon so'nmas.
Egilar-u bukilar, ammo hech sinmas —
Bir kuch bor — eng qudratli, aslo yengilmas.

Bu gul — Haqiqat,
Bu nur — Haqiqat,
Bu kuch — Haqiqat!

Bir qush bordir — hamisha yuksak parvozi,
Bir kuy bordir — yoqimli doimo sozi...
Bir so'z bordir — keskir-u o'tkir ovozi,
Bir ko'l bordir — eng kuchli, dillar e'zozi.

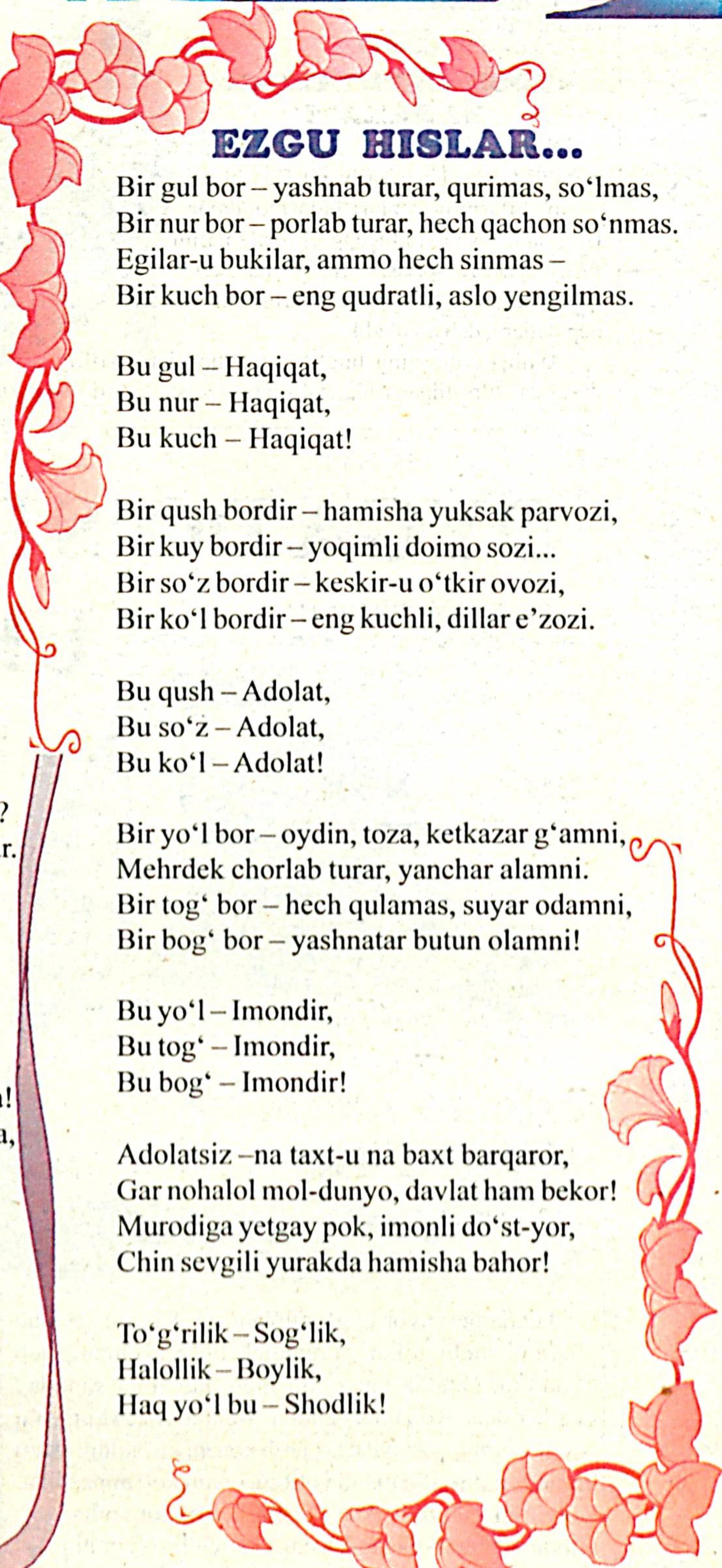
Bu qush — Adolat,
Bu so'z — Adolat,
Bu ko'l — Adolat!

Bir yo'l bor — oydin, toza, ketkazar g'amni,
Mehrdekk chorlab turar, yanchar alamni.
Bir tog' bor — hech qulamas, suyar odamni,
Bir bog' bor — yashnatar butun olamni!

Bu yo'l — Imondir,
Bu tog' — Imondir,
Bu bog' — Imondir!

Adolatsiz — na taxt-u na baxt barqaror,
Gar nohalol mol-dunyo, davlat ham bekor!
Murodiga yetgay pok, imonli do'st-yor,
Chin sevgili yurakda hamisha bahor!

To'g'rilik — Sog'lik,
Halollik — Boylik,
Haq yo'l bu — Shodlik!

Tezkor zamonada, texnika asrida yashayapmiz. Fan, texnika sohasidagi ixtiro va yangiliklar, kashfiyotlar ajablantirmay qo'ygani ham rost. Ayrim bolakaylarni aytmaysizmi, harf tanishmaydi-yu, kompyuterda o'yin o'ynashni qoyillatishadi. O'smirlar esa bu «sehrli quti» qarshisida soatlab o'tirishsa ham, «zerikdim» deyishmaydi. Yoshlarimizning kompyuter bilimdoni bo'lishgani yaxshi, albatta, Bilmaganlarini o'rganishadi, vaqtini tejashadi. Biror ma'lumot kerak bo'lsa, kutubxonadan kitob izlashga hojat ham qolmaydi. Shunday qulaylik turganda, kitob o'qishga ne hojat? Kompyuterdan foydalanish har doim ham yaxshi oqibatlarga olib ayrim o'quvchilarimiz, ustozlarimizga murojaat qildi:

Muxbirimiz Dilafro'z XUDOYBERDIYEVA shu kabi savollar bilan

**Samara MIRZAYEVA,
Toshkent bank kollejining 2-bosqich talabasi:**

– Darhaqiqat, kompyuter insonlarning mushkulini oson qiladi. Ammo monitor qarshisida 30 daqiqadan ortiq o'tirish inson salomatligi uchun o'ta zararli. Shuningdek, ayrim tengdoshlarimiz internet orqali yoshiga to'g'ri kelmaydigan narsalarni ham tomosha qilishadiki, bu ular tarbiyasiga salbiy ta'sir ko'rsatmay qolmaydi. To'g'ri, internet aslida «beminnat dastyor». Lekin internet orqali kimlarningdir g'oyalarini ko'chirib olmasdan, ko'proq kitob o'qib, o'z shaxsий fikrimizga ega bo'lganimiz, fikrlash doiramizni kengaytiganimiz afzal, menimcha.

**Muxtor MUHAMMADALIYEV,
Glier nomidagi Respublika musiqa akademik-litseyi o'quvchisi:**

– Shaxsan men kompyuterdan faqatgina risolalar tayyorlash yo bo'lmasa, juda zarur ma'lumotlar izlash jarayonidagina foydalanaman. Qanday vaziyatda bo'imasin, imkon qadar kitob o'qigan ma'qul, deb hisoblayman. O'zimga kerakli ma'lumotlarni kitoblardan izlashga sira erinmayman. Kelajakda yetuk san'atkor bo'imoqchiman.

O'zi mehnat qilmay, izlanmay, tayyorini internetdan ko'chirib olaveradigan insonlarni fonogrammani qo'yib olib, qo'shiqni jonli tarzda ijro etayotgan xonandaga o'xshatgim keladi. Insonlarning intellektual salohiyatini oshirishda kitobning o'rnnini bosadigan manba yo'q, deb o'ylayman.

**Iroda RUSTAMOVA,
Oxunboboyev nomidagi tibbiyot kolleji talabasi:**

– Mening nazarimda, internetdan foydalanish afzalroq. Chunki internetdagi ma'lumotlar kun sayin yangilib boriladi. Bizning sohamizda bu juda muhim. Bu fikrim bilan kitob o'qish befoyda demoqchimasman, ammo kompyuterni ham cheklash to'g'ri emas. Ba'zan inson hayotini saqlab qolish uchun kitob o'qib o'tirishga fursat bo'lmaydi. Bunday kezlarda, shubhasiz, kompyuterga murojaat qilamiz. Menimcha, bu eng zamonaviy va juda qulay qurilma.

**Dilnoza HASANOVA,
Amir Temur nomidagi 112-maktab o'quvchisi:**

– Maktabimizda informatika darslaridan saboq berish keng yo'lga qo'yilgan. Ayrim o'zlashtirolmay qolgan mavzularimiz darsdan keyin bemalol o'rganishimiz mumkin. Ammo ayrim sinfdoshlarimiz fursatdan foydalanib, boshqa fanlardan berilgan uy vazifalarini ham kompyuter yordamida bajarib olishadi. Ustozi uy vazifasini qanday bajarganliklarini so'rasalar, bilolmay jum turaverishadi. Shu tariqa navbatdagi mavzularni, misol-masalalarning yechilish usullarini ham tushunolmay qolishadi.

OMON

Boshga kiyib shapkasin,
Osib ko'm-ko'k papkasin.
Ohista yurib onom,
Yo'l olar maktab tomon.
O'tar yo'ldan juda ko'p,
Tirillab traktorlar.
Odatin bebosh Omon,
Yana bir bor takrorlar.
Osildi traktorga,
Qilig'in qilmay kanda.
Quvonganicha ketdi,
Qisqa qilib aytganda.
Maktabiga ham yetdi.
Maktabga yetgan shu on,
Tusholmay qoldi Omon.
Yiqilib ketdi yomon
Xuddi xaltaga o'xshab
Turolmay yotib qoldi.
Oyog'i og'rib-qaqshab,
Voy-voylab uvvos soldi.
Traktor deb yugurar
Rahmi kelmas oyoqqa!
Endi suyanib yurar
Yog'och qo'ltiqtayoqqa.
O'zini qo'rmas bilgan,
Ko'zin ochdi Omonning.
O'zboshimchalik qilgan,
Jazosidir yomonning.

MEHMON

Mehmon bo'lib keldi Sher,
Mezonlik qildi Bo'ri.
Bo'ri Sherga boqib der:
– Sizga sharobning zo'ri.
Qani, oling, ichamiz, –
dedi Bo'ri jilmayib.
– Bo'pti, ichsak ichdik-da, –
Sher ham qoldi iljayib.
Kuylab qo'shiq baralla
So'ng raqsga tushdilar.
Raqs avjiga chiqib,
Mastlikdan urishdilar.
Bazm to'ldi janjalga,
Sher Bo'rige otildi,
Mehmon emas ajaldan,
Bo'ri zo'rg'a qutuldi.

Rustam
XUDOYBERGANOV,
Qoraqalpog'iston
Respublikasi,
Beruniy tumani

**Shahnoza G'ANIYEVA,
Uchtepa tumanidagi 116-maktabning 7-sinf o'quvchisi:**

– Maktabimiz yaqinida internet klubи ochilgan. Tanaffusga qo'ng'iroq chalinishi hamonoq, ko'pchilik bolalar o'sha yoqqa oshiqishadi. O'yinlarga berilib ketishsa, darsga ham kirmay qo'ya qolishadi. Dars davomida ham ularning xayoli ana shu o'yinlar bilan band bo'ladi.

Texnikaning rivojlanayotgani yaxshiku-ya, lekin kompyuterlar o'quvchilarni kitob va bilimlar dunyosidan yiroqlashtirayotgani tashvishga soladi kishini.

Qaniydi, o'quvchilarimiz klublarga emas, kompyuterlashtirilgan kutubxonalarga oshiqishsa...

**Nodira MIRZAIDINOVA,
O'zbekiston Davlat jahon tillari universiteti talabasi:**

– To'rt yildan buyon ingliz tilini o'rganaman. Bu tilni mukammal o'rganish uchun ko'plab ilmiy, xorijiy adabiyotlardan, katta-katta lug'atlardan foydalanmoqdaman. Zarur bo'lsa, internetga ham murojaat qilaman. Lekin baribir kitob varoqlab, kerakli ma'lumotlarni olgan boshqa. Ko'p kitob o'qigan odamning aqli rivojlanadi, dunyoqarashi kengayadi, nutqi ravon bo'ladi.

TAHRIRIYATDAN:

Aytaylik, qiziqarli bir kitobni maroq bilan o'qiyapsiz. Uni varaqlaganining sari, satrlari ummondek mayjanib, to'qinlanib, sizni asta o'z domiga tortaveradi. O'qiganingiz sari uning tub-tubiga sho'ng'ib, bilim otlig'dur-u javohirlardan teraverasiz.

Aziz o'quvchilar, zamon bilan hamnafas bo'laman, deb buyuk ajodolarimiz yaratgan adabiy merosdan bebahra qolmanglar. Zamonaviy texnika vositalaridan foydalanish barobarida bo'sh vaqtinuzni ko'proq kitob o'qishga, aqliy salohiyatingizni rivojlantirishga sarf eting.

Hokim ASILOV,

TMI qoshidagi moliyachi-biznes maktabi direktori, dotsent:

– Bugungi kunda jamiyatimiz hayotiga kompyuterlarning chuqr kirib borishi fan-texnika sohasini taraqqiy etishiga ulkan hissa qo'shmaqda. Ilgarilari jamiyatdagi barcha iqtisodiy-ijtimoiy vazifalar insonlarning qo'l va aqliy mehnati evaziga amalga oshirilardi. Faqat zarur sohalardagina kompyuterlarning dastlabki modellaridan foydalanilardi. Bora-bora texnika rivojlanib, hozirda har bir sohada yetakchilik qilmoqda. Bu quvonarli hol, albatta. Yoshlarga kompyuter bilimlaridan saboq berish, ularni jamiyatga foydasi tegadigan yetuk mutaxassis qilib tarbiyalash juda muhim vazifa. Lekin yana bir masala ko'ndalang kelmoqda. Yoshlarimiz ilmiy va badiiy adabiyotlarni mutolaa qilishdan voz kechishlari mutlaqo noto'g'ri. Bizga ustozlarimiz «Qancha ko'p kitob o'qisang, ma'naviy kamolga yetasan. Fikring ulg'ayadi, oqdan qorani ajratadigan bo'lasan», deb juda ko'p nasihat qilishardi. Menimcha, inson hayotida kitobning ham, kompyutering ham o'z o'mi bor. Ular bir-birini to'ldirib tursagina, kutilgan natijaga erishish mumkin.

YURAKKA TUSHDI SHE'R ISHQI

Tong yillardiz
25-fevral

2008

Qo'liga qalam olib, so'z qidirgan kishining mahzun holatini ko'z oldingizga keltiring. Bu ayni bolalikning beg'ubor dämlarida juda ko'plarni turli xil kuyga solgan azaliy darddir. Unsiz ko'ngilda nimadir paydo bo'lgan kezlar. Siz o'zingizni qo'yarga joy topolmay. qolasiz. Nimanidir qidirishga tushasiz. Ana o'sha «nima» sizni bir umr she'riyatga bog'lab go'ysa, ajabmas. Bu yo'l har kimda har xil kechadi. Ko'zlarida hayrat qotib qolgan bolakayning Yaratgan mo'jizalari nazdida lol qolishi, zora nimanidir uning yurak torlariga tegib ketgan desak, balki xato qilmagan bo'lar edik.

Gazetamizga yog'ilib kelayotgan hisobsiz maktublarga to'kilgan bolajonlarimizning beg'ubor hishayajonlari bizni bir lahma bo'lsa-da, bolalik olamiga yetaklaydi. Bir paytlar majnuntollar ostida majnuntollar yanglig' xayolparast bo'lib qolganimizni eslavmiz. Dilida ilk muhabbat chirog'i miltirab yonganida, kishi chirolyi so'z izlashga oshiqadi. Bu muhabbat dardidir.

Muhabbatdin muhabbat bo'ldi paydo, Muhabbsiz kishidan qoch, Huvaydo.

Satrلarning xabar berishicha, dilida muhabbati bor odamdan hech qachon yomonlik chiqmaydi. Muhabbati bor odamning Vatanga, onaga bo'lган hurmati balandligiga doimo guvoh bo'lganmiz.

Keling, tengdoshlaringizning ichki his-tuyg'ulari bilan sizlarni ham xabardor aylasak.

Farg'ona viloyati, Dang'aara tumani iqtisodiyot kasb-hunar kollejining talabasi

Rahimaxon Xudoynazarovaning «Ko'zim qatlarida berkingan bahor» sarlavhalı she'ri yarq etib ko'ngilga yorug'lik baxsh etishini sezmay qolamiz.

Yuzlarim lovullar misoli alvon, Sog'inch hislarimga ro'mol o'raydi. Bag'rini ochadi qushlarga ayvon, Dilim dilxushlikdan najot so'raydi...

Mana tasvir. Biz Rahimaxonning o'tkir ko'z rassom ekanligini ilg'aymiz. Ko'z oldimizda bahor jonlanadi. Qirlarda alvondek yastangan qizg'aldoqlar, ayvonlarga oshiqqan qaldirg'ochlar garchi she'rda tilga olinmagan bo'lsa-da, xayolimizdan kechaveradi. Demak, she'r yaratilibdi!

Rahimaxonning: «Qorlar daraxtlarga o'raydi ro'mol», «Devorlar kelindan ro'molcha kutar».

Qorlar qo'nib kipriklarimga, Oqib ketar ko'z yosh misoli...

singari satrlarida joziba borligini sezamiz. Farg'onalik yana bir singlimiz Nodira Egamberdiyeva o'zining «Bobur bobom» she'rda:

Hindistonni o'z qo'liga olganlar, G'azallari mangu bo'lib qolganlar, Avlodlarning faxri bo'lib qolganlar, Yurtim faxri boburiy bobom...

deya yozadi. Nodira kishini o'ylan-tiradigan so'zlarni qidirib o'tirmaydi. Hammaga ayon bo'lgan jo'n so'zlarni aytib ketaveradi. Uning bu usulini namanganlik qizimiz Iroda Abdurazzoqova ham qo'llaydi:

She'riyat mulkining sulton, Alisher bobomdir, Navoiy bobom. Shuncha yillar armonsiz,

Alisher bobomdir, Navoiy bobom... kabi so'zlarni qalashitrib tashlaydiki, uni she'rлигига ishongim kelmaydi. Bunday satrlarni qashqadaryolik Humayra Eshmo'minova o'zining «Bahor»,

«O'zbekiston» she'rlarida, andijonlik Gulhayo Xoliquova «Mening mahallam», «Maktabim», jizzaxlik Dilnoza Botirova, Iqbol Do'stmurodova, samarqandlik Muxlisa Javqanova, andijonlik Ra'no Yo'ichiyevalar ijodida ham ko'ramiz.

Namanganlik Qobiljon Abdullayevning «Ochofat maymun» she'rda:

Ochofat bir maymunvoy,

Qorni ochibdi yomon,

Ketibdi o'rmonga,

Yo'lga tushibdi shu on...

yoxud Xorazm viloyati, Yangibozor tumani o'quvchisi Dilshoda Rustamova:

Zumrad bahorim kelsa,

Qushlar ham qaytib kelar.

Sen qaytib kelganingda,

Ular ham juda kular...

she'rlarida so'zlarning jumboqliligi, o'xshatishlarning beo'xshovligidan diling xufton bo'ladi. Bunday holat xorazmlik Dilnora Rahmatullayeva, samarqandlik Bahora Nurillayevaning «Orzularim», «Onajonim» she'rlarida, poyariqlik Zarnigor Do'stmatovaning ijodida ham uchraydi.

Ko'pgina ota-onalarimiz bolalarining she'rlarini matbuot sahifalarida chiqarishga oshiqib, sarson-u sargardon yurganliklariga ko'p guvoh bo'lgnamiz. Go'yo, she'r gazetada chiqqan bolakay bir zumda shoir yoki shoiraga aylanib qoladiganday, tezroq kitob chiqarishga oshiqadilar...

She'riyat bo'stoni sari ilk qadam qo'yan toza qalb bolajonlar siz bobomiz Alisher Navoiy hazratlarining to'qqiz yoshlarida yozgan bir bayt g'azali Lutfiy hazratlarini lol qoldirgani kabi, she'rni o'yab yozingki, o'qigan kishi lol qolsin. Bu og'ir mashaqqatlari yo'lda sizga omad tilaymiz, she'r ishqidilgingizni tark etmasin.

Axtamkul KARIM

Qo'zi ISMOIL

FUTBOLCHI BO'LAMAN

-To'p! To'p! – yetar to'pim bor, Sira qo'ldan qo'yayman. Do'star bilan har kuni, Mazza qilib o'ynayman.

Yosh bo'lsam-da, hozirdan, Orzularga to'laman. Katta bo'lsam, albatta Zo'r futbolchi bo'laman.

TOSHKO'MIRGA

Topdik seni Toshko'mir, Qora yerning qaridan. Ketuvdingmi bosh olib, Kamsitishning baridan.

Qo'y, o'ksima zarracha, Qora deb o'z astingdan. Yonsang, xuddi Quyoshsan, Biz rohatda taftingdan.

QO'ZIQORINNING DEGANI

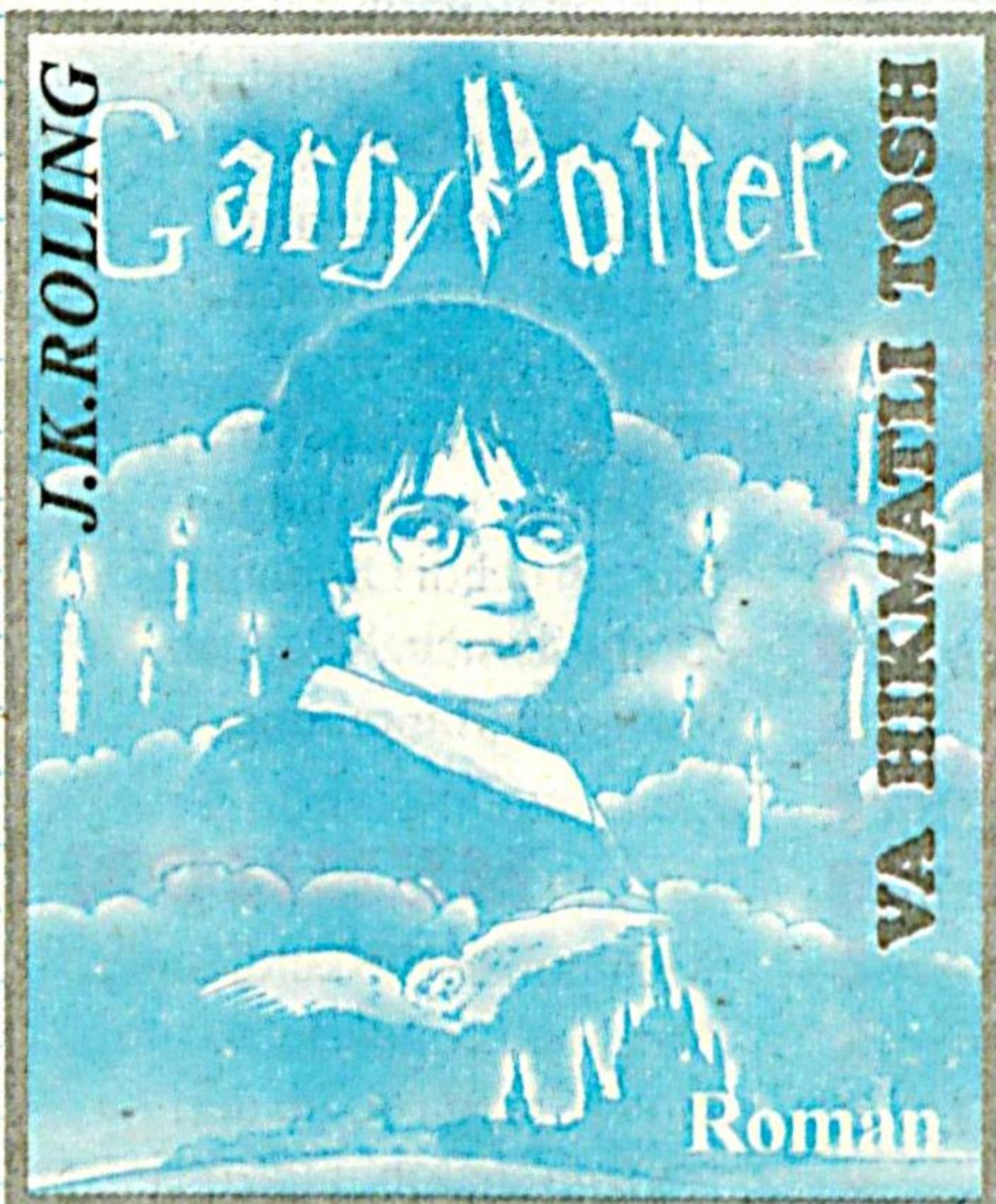
Qo'ziqorin bo'laman, Vitaminga to'laman. Kel, ey bola, kelaqlol, Bu yerdaman, topib ol.

Yotaverib zah joyda, Chirib ketmay befoyda. Orzuimga yetayin, Dasturxonning bezayin.

boshi uzra ikkita ukki uchib o'tgan chog'da, kiprik ham qoqmadidi. Faqat yarim tunga yaqin xuddi tosh qotgan mushukka axiyri jon kirdi.

Ko'chaning narigi boshida, aynan mushuk betinim tikilib turgan yerida, bir odam paydo bo'ldi. U go'yo yer ostidan chiqqanday yoki osmondan tushganday kutilmaganda va sharpasiz paydo bo'ldi. Mushukning dumi bir yoqdan ikkinchi tomonga siltalandi, ko'zları esa qisildi.

Tis ko'chasida hech kim bu kishini sira ko'rmagandi. U baland bo'yli, ozg'ın hamda beliga tushadigan uzun sochi va soqolining kumush rangiga qarab xulosa chiqarganda, anche keksa edi. U egniga uzun kamzul kiyib, uning ustidan yer supurar qizil ridoga o'ralib olgandi, oyo-g'ida tasma bilan bezalgan baland poshnlai botinka ko'zga tashlanardi. Qora ko'zoynak taqqan ko'zları moviy rangda bo'lib, tiyrak, chaqnoq va shu'la taratardi, burni esa juda uzun va xuddi kamida ikki marta sindirilganday qiyshdi edi. Bu kishining ismi Albus Damblord edi.

Davomi. Boshi o'tgan sonlarda.

- Ancha bo'ldi! – dedi keskin ravishda Dursl xonim. – Bu haqda nima uchun so'rab qolding?
- Yangiliklarda har xil sirli narsalar haqida gapirishdi, – ming'irladi janob Dursl. Vazn jihatdan bayabat farqlari bo'lishiga qaramasdan, eri xotinidan hayiqib turardi, uyd aynan xotini hukmron edi. – Ukkilar... to'kilayotgan yulduzlar... shahar bo'ylab g'alati kiyingan kishilar to'dalari yurishibdi...
- Xo'sh, nima bo'pti? – keskin ohangda erining so'zini shartta bo'ldi Dursl xonim.
- Shu, o'yladimki... Balki... Ehtimol, buning qandaydir bog'liq joyi... Axir, tushunasan-ku... Uning

kabilar...

Dursl xonim lablarini qimtidi-da, piyolasini og'ziga tutdi. Janob Dursl esa bugun Potterlar familiyasini eshitganini xotiniga aytishga haddi sig'armikin, deya o'ylanib qoldi. Va haddi sig'masligiga qaror qildi. Buning o'rniga u shunchaki gap orasida aytganday dedi:

– Ularning o'g'li Dadliga tengdosh shekilli, shundaymi?

– O'ylaymanki, ha, – Dursl xonimning ovozi muz kabi sovuq edi.

– Uning ismi qandayligini eslatib qo'yolmaysanmi? Garold edi, shekilli?

– Garri. Menimcha, eng yaramas, oddiy xalqchil ism.

– Ha, albatta, – Janob Durslning yuragi shuv etib ketganini sezdi. – Fikringga tamomila qo'shilaman.

Janob Dursl bu mavzuga ular choy ichayotganlarida ham, o'rnidan turib, yuqoridagi yotoqxonasiga kirgan chog'larida ham, ortiq qaytmadi. Ammo Dursl xonim yuvinish xonasiga ketganida, janob Dursl derazani ohib, boqqa qaradi. Mushuk hanuzgacha devorda go'yo kimnidir kutayotganday ko'chaga tikilib o'tirardi.

Janob Dursl bugun ro'baro' kelganlarining barchasi tushida sodir bo'Imaganmikin, deb o'zidan so'radi. Mabodo, unday bo'lmasa, nahotki, bularning barchasi Potterlar bilan bog'liq bo'lsa? Agar shunday bo'lsa... va Dursllar o'sha Potterlarga aloqadorliklari oshkor bo'lib qolsa... Yo'q, janob Dursl

buni ko'tarolmasdi.

Dursllar o'ringa yotishdi. Dursl xonim tezda uxlab qoldi, eri esa bugun ko'rgan va eshitganlarining hammasini eslab, uyqusiz yotardi. U uxlab qolishiga qadar xayoliga kelgan eng so'nggi fikr juda yoqimli edi: garchi bugungi ro'y bergan hodisalarga aslida Potterlar aloqador bo'lsalar ham, ularning Tis ko'chasida paydo bo'lishlari umuman shart emas. Buning ustiga, Potterlar uning va Petunyaning ularga qanday munosabatda ekanliklarini yaxshi bilishardi.

Shu bois janob Dursl na o'zi, na xotini atrofda ro'y berayotgan g'alati hodisalarga aralashishlariga aslo yo'li qo'ymasligini o'ziga aytdi.

Janob Dursl qattiq yanglishardi, ammo buni o'zi bilmasdi.

Uzoq kutilgan va notinch uyqu janob Durslni o'z og'ushiga olgandi, biroq, uyning devorida o'tirgan baroq mushuk umuman uxlamoqchi emasdi. U xuddi haykal kabi qimirlamasdan, kiprik ham qoqmay. Tis ko'chasi adog'iga tikilib o'tirardi. Qo'shni ko'chada masina eshigi baland tovushda taraqlaganida ham, u hatto qilt etmadni va

Davomi bor.

Biz uchun imkoniyatlar keng...

*Bar ch a m i z g a
ma'lum, 2008-yilni Preziden-
timiz «Yoshlar yili», deb e'lon
qildilar. Mamlakatimizning kelajagi,
ravnaqi aynan mana shunday iqtidorli
yoshlarning qo'sida. Bugungi kunda
ularning imkoniyatlari juda keng. Qayogqa
qo'llarini uzatishsa, yetadi. Xillas, yaxshi
o'qish, ishlash uchun barcha sharoitlar
yaratilgan. Bu haqda yoshlarimizning
fikrlari qanaqa? Biz bu savol bilan
O'zMUning jurnalistika fakulteti
1-kurs talabalariga muro-
jaat qildik:*

Nodira

NORTOYEVA:

ULKAN MARRALARGA YETISHAMIZ

— Bu yilni «Yoshlar yili», deb e'lon qilingani-
dan juda xursandman, benihoya quvonch-
daman. Bu bizga yana ham ulkanroq
mas'uliyat yuklaydi.

Sabohat
SULTONOVA:

YURT KELAJAGI ISHONCHLI QO'LLARDA

— Biz yoshlarning
bilim, malakalarimizni oshirishimiz uchun
keng ko'lama ishlar olib borilmoqda.
Ayniqsa, iste'dodlarni kashf qilish
maqsadida tashkil etilgan «Kelajak ovozi»
mega-tanlovi, yosh avlodni qo'llab-
quvvatlash maqsadida «Fond Forum»

jamg'armalarining tashkil qilinishi
shubhasiz, O'zbekiston yoshlarining yutug'i,
desam mubolag'a bo'lmaydi.

Sadoqat BESHIMOVA:

VAQTIMIZNI BEHUDAGA SHAMLIK

— Ya q i n d a
bizning Buxoro
viloyati, Olot tu-
manida ham iqtisadiyot kasb-hunar
kolleji qurilib, ishga
tushirildi.

Chekka qishloqlarda
ta'lim-tarbiyaga katta ahamiyat berila-
yotgani, u yerdagi maktablarning shahar-
nikidan qolishmayotganligi kishini quvonti-
radi. Yurtimiz yoshlariga birgina tilagim
shu: bo'sh vaqtlarimizni havoga emas, balki
yurt ravnaqiga, kelajagini porloqligi uchun
sarflaylik.

Kamola ERGASH qizi

KITOBIM NASHR ETILDI

— Bolaligim dan
jurnalist bo'lishni juda
orzu qillardim. O'zimcha
kichkina hikoyachalar,
qatralar qoralab turar-
dim.

Bu yil esa «Yoshlar
yili»ga bag'ishlab «Vatan tuprog'i» nomli
kitobim nashr etilish arafasida turibdi.
Qayerga bormaylik, biz uchun barcha
qulayliklar yaratib berilgan.

Imkoniyatlarimiz yana-da kengay-
ganidan mammunmiz, albatta o'z o'rniда
yurt ishonchini oqlashga so'z beramiz.

Ajib dunyo

XORIJDA MAK TAB TA'LIMI

Dunyoning barcha mamlakatlarida bo'lgani kabi, respublikamizda ham maktab
ta'lumi davlat qaramog'idadir. Mamlakatimizda bolalar maktabgacha ta'lim
muassasalarida tarbiyalanib, yetti yoshtan boshlab maktabga qadam qo'yishadi.
Xo'sh, dunyoning rivojlangan davlatlarida ham shundaylikin?

Fransiyada bolalar olti yoshtan maktabga borisharkan. Ularning bizdan farqi
shuki, o'quvchilar maktabga borgach, 1-sinfdan emas, balki 11-sinfdan o'qishni
boshlashadi. Maktabni bitirayotganda esa 1-sinfni tamomlab, kollej va oliy o'quv
yurtlariga hujjat topshiradilar.

Germaniyada ham bolalar uchun ta'lim olti yoshtan boshlanadi. Faqat ular 11
yil emas, 12 yil ilm oladilar.

Ispaniyada esa bolalarning olti yoshtan maktabga borishi belgilangan. Ispan
bolalari 8 yil o'qib, undan so'nggina kuchaytirilgan toifadagi hunar-teknika va tijorat
maktablarida o'z bilimlarini oshirishadi.

AQSHning ko'pchilik shtatlarida boshlang'ich majburiy ta'lim 7 yoshtan
belgilangan, bu ta'lim 12 yil davom etadi.

Sharq mamlakatlaridagi bolalar boshlang'ich majburiy ta'limni 6-7 yoshtan
boshlashadi. Yaponiyada 6-15 yoshgacha bo'lgan bolalar maktab ta'limida
bo'lishadi. 16 yoshtan uch yillik ixtiyoriy kasb-hunar maktablarida o'qishadi.
Koreyalik bolalar 6 yoshtan boshlang'ich majburiy ta'lim qaramog'ida bo'lib, 11
yil ta'lim olishadi.

Xitoyda esa bizning bolalar kabi 7 yoshtan maktabga borishadi. Ular 12 yil bu
dargoh ixtiyorida bo'lib, keyin oliy o'quv yurtlariga yo'llanma olishadi.

Sherali NAMOZOV

«Maktab o'quvchisiga qo'l
telefoni kerakmi?» sarlavhal
maqola aynan biz o'qituvchilarning dilidagini topib
yozilgandek bo'libdi.

Mavzuga qaytib

O'qituvchi dars o'tyapti. Lekin o'quvchining e'tibori
unga emas, qo'lidagi telefoniga qaratilgan. Goh u
sinfdoshiga, goh bunisiga «SMS»lar yuborib o'tiribdi.
Ustozi, telefoningni o'chirib qo'y, deya tanbeh bersa, unga
ham javob tayyor: «O'chirolmayman, hozir dadam yo
onam telefon qilib qoladilar», deydi bamaylixotir.

To'g'ri, xizmatda bo'lgan ayrim ota-onalarimiz
farzandlaridan xabar olish, darslar tugaydigan vaqtini bilish
uchun qo'ng'iroq qilib turadilar. Agar ular: «Dars paytida
telefoningni o'chirib qo'ygin, bo'shashing bilan menga telefon
qilasan», deya tayinlasalar, maqsadga muvofiq bo'lardi. Shunda
o'qituvchining ham, o'quvchilarning ham fikri bo'linmaydi.

Fursatdan foydalanib, o'quvchilarning kiyinish odobi
haqida ham fikrlarimizni bildirmoqchiydik. Kiyinish odobi
bu ma'naviyat ko'zgusi axir.

Hozirgi kunda o'quvchilarimizning kiyinishlariga e'tibor
qaratsak, maktabga emas, go'yoki tug'ilgan kunga yoki biror
bayramga ketayotgandek ko'rindi kishiga. Kim o'qituvchi
yu kim o'quvchiligin ajratolmay ham qolamiz, gohida. Axir
maktab formasi kiyib yurishning ham o'ziga yarasha gashti
bor-ku. Qolaversa, hammaning sharoiti har xil. Qay bir
oilaning farzandiga qimmatbaho kiyimlar olib berishga qurbi
yetsa, kimnikidir aksincha. Agar hamma o'quvchilar bir xilda
forma kiyishsa, hech kimning ko'ngli o'ksimaydi.

BIZNING TAKLIF:

«Yoshlar yili»da yosh modelyerlar ko'rik-tanlovi
uyushtirilsa. Bayrog'imiz rangi bo'lmish moviy, yashil,
surma rangli matodan o'quvchilar uchun bir xilda maktab
formalari joriy qilinsa, ayni muddao bo'lardi.

Muqaddam YUSUPOVA,

Mahmuda BADALOVA,

Toshkent shahar, Sobir Rahimov tumanidagi

249-maktab o'qituvchilar

DILIMIZDAGI GAPLAR

POLVONLAR NASLIDAN

Milliy kurashimiz butun jahonga
yoymoqda. Sportning bu turi yoshlarda
halollik, mardlik, faxr-iftixor tuyg'ularini
shakllantiradi. Ko'plab yoshlarimiz
qatorida Termiz olimpiya zahiralari kolleji
talabasi Botir Qobilov bobosi mashhur
polvon o'tganidanmi, milliy
kurashimizga mehr qo'ydi. Sport
sohasida muvaffaqiyatga
erishishni murabbiy ustozlarning xizmatisiz
tasavvur etish qiyin. Botirjon kollejda
tahsil olish bilan birga, sambo bo'yicha
O'zbekiston championi Alimardon
Adimardonov, dzyudo bo'yicha xalqaro
toifadagi sport ustasi Rustam Abrayev
va milliy kurash bo'yicha faxriylar
o'rtasida jahon championi Olimjon
Hayitov singari ustozlardan kurashning
sir-asrorlarini o'rgandi. O'tgan besh yilda respublika birinchiliklari, Osiyo va
jahon championatlarida qatnashib, sovrinli o'rinnlari qo'lga kiritdi. 2006-yil
oktabr oyida Santo-Domingo shahrida yoshlar o'rtasida o'tkazilgan jahon
birinchiligidagi 90 kg. vazn toifasida 2-o'rinni qo'lga kiritdi. Shu yili Samarqandda
o'tkazilgan respublika birinchiligi musobaqalarida 100 kg. vazn toifasida g'olib
chiqdi.

Shuningdek, ko'plab viloyat championatları, xalqaro turnirlarda faol qatnashib
kelmoqda.

«Sport bilan shug'ullanadigan inson o'zini yaxshi ko'radi, hurmat qiladi.
Boshqacha aytganda, o'zini yaxshi ko'radigan odam sport bilan shug'ullanadi.
Farzandlarini ham sportga jalb etadi. Buni qo'llab-quvvatlashimiz, aholi orasida
sport madaniyatini yuksaltirishga erishishimiz kerak». Yurtboshimizning ushbu
so'zlari tasdig'ini Botirbek misolida ham ko'rishimiz mumkin. Negaki, uning
bobosi ham kurash tushib, elga tanilgan. Otasi esa Surxondaryo viloyati
«Sog'lom avlod uchun» jamg'armasi direktori Toshmurod Qobilov yoshlar
orasida sportni, sog'lom turmush tarzini keng targ'ib qilayotganlardan biri.
Farzandlarini sportga oshno qilgan ham uning o'zi.

Bilagida kuchi, yuragida o'ti bor Botirbek Qobilov mustaqil yurtimiz sharafini
nufuzli musobaqalarda yuksaklarga ko'tarish ishqini bilan yashayapti.

Zamira TO'LAGANOVA

BUGUNNING

«YANGI AVLOD» LARI

«YANGI AVLOD – 2007» BOLALAR IJODIYOTI G'OLIBI

- Yoqtirgan fani: adabiyot, tarix, ingliz tili.
- Filmi: «Shum bola», «Mahallada duv-duv gap», «Toshkent – non shahri».
- Havas qilgan ustoz xonandalari: Farrux Zokirov, Zamira Suyunova, Rashid xoliqov, Tahir Sodiqov.
- Sport turi: stol tennis, ushu.
- Taomi: xonim, do'lma, tandir-kabob.
- Rangi: ranglar malikasi – oq rangni yoqtiradi. Burang poklik, beg'uborlik ramzidir.
- Sevimli bayrami: «Navro'z».
- Multfilmi: «Senimi, shoshmay tur», «Sohibjamol va mahluq».

Nafosatxon, shuningdek, kompyuterda ishlashni, do'stlari bilan internetda muloqot qilishni yoqtiradi. Kelajakda jurnalist bo'lmoqchi.

Nafosatxonning «Donishmand yigit», «Baxt daraxti», «Lolaqizg'aldoq», «Shabnamli non» ertak va hikoyalari viloyat «Surxon tongi», «Termiz oqshomii» gazetalarida chop etilgan.

Ijodkor qiz Nafosatxonning muvaffaqiyatlarini sanay turib, yoshlari iste'dodli yurtning kelajagi buyuk ekanligiga ishonamiz.

Omad senga yor bo'lsin, Nafosatxon!

NAZOKAT bonu

Nafosatxon Tojiboyeva viloyatdag'i o'tkaziladigan gala konsertlar, ommaviy bayramlar. («Navro'z» va «Mustaqillik»)da «Istiqlol», «O'zbekiston», «Kapalak» kabi dilbar qo'shiqlari bilan ishtirok etgan. «Osiyo taronalari» xalqaro bolalar festivali qatnashchisi.

Nafosat Surxondaryo viloyat teleradio-kompaniyasida dastlab «Beg'ubor olam» (1998-2000), ««Erkator», «Kamalak», (2000-2002), «Bilasizmi, bolalar?» (2003-2004), «Umid yulduzlar» (2005) kabi bolalar va o'smirlar ko'rsatuvlari bosh-lovhisi sifatida faoliyat ko'rsatgan. 2003-yil Nafosatxon «Yoshlar teleradiokanalı», «Yangi avlod» studiyasi tomonidan «TV jurnalista sertifikati bilan taqdirlangan. U, shuningdek, «Yangi avlod – 2007» Bolalar ijodiyoti festivali g'olibasi. (Nasriy asarlari va sahna asarlari uchun ssenariylar yo'naliishi bo'yicha.)

HUNARMAND BOLA

Kimki hunarga bosh egib, uni sevib, sidqidildan o'rgansa, hunar uni o'zining beba ho mahsuli bilan albatta bir kun siylaydi va elga tanitadi. Yoshlarning bir qanoti hunar, bir qanoti kasb bo'lsa, shundagina bekam-u ko'st hayot tarzini yaratishlari mumkin. Ammo ushbu haqiqatni hamma ham o'z vaqtida anglay olmas ekan.

Inson zoti ko'p ishlarga qodir. Hayotda u shunday buyuk ishlar qiladi-ki, ba'zida o'zi qilgan ishiga o'zi lol qoladi, aqliga sig'dira olmaydi.

Insonning o'zi bir dunyo bo'lsa, tuyg'ulari bir daryo misolidir. Naqqoshlik san'atini butun mehrin berib o'rganayotgan Shayxontohur tumanidagi 98-maktab-intermatining 6-«A» sinf o'quvchisi o'n uch yoshli Furqatjon Musayevni suhbatga chorladik. Uning fikricha, naqqoshlik san'ati xayolini o'g'irlagan. Tun-u kun o'z dunyosida jilolanayotgan naqshlar jazzi hunarmandni ta'qib etaveradi. Kelajakda boshqa sohani egallasa ham, ammo bu hunar unga ortiqchalik qilmasligini ich-ichidan his etadi. U tengdoshlarini bo'lmag'ur ishlarga chalg'ib qolmasdan, ko'proq hunar o'rganishga chorlaydi. Furqatjon so'zini tugatar ekan, «Men o'z kelajagimga ishonaman, har doim do'st-u birodarlarimdan kam bo'limasdan yashashga harakat qilaman, odamlarga foydam tegsa, o'zimdan ko'nglim to'ladi», deb ishonch bilan gapirdi.

NAFISA

Muassislar:

O'zbekiston matbuot va axborot agentligi,
O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi,
«KAMOLOT» yoshlar ijtimoiy harakati Markaziy Kengashi,
«SOG'LOM AVLOD UCHUN» hukumatga
qarashli bo'lmagan xalqaro xayriya jamg'armasi.

BOSH MUHARRIR:
To'lqin HAYITOV

Dizayner va sahifalovchi:
Fazliddin SHOYODGOROV
Navbatchi:
Sayyora JO'RAYEVA

Gazeta
O'zbekiston
matbuot va
axborot
agentligida
0208-raqam
bilan 2007-yil
2-fevralda
ro'yxtatdan
o'tgan.

TAHRIR HAY'ATI:
Turobjon JO'RAYEV,
Dilbar ALIMJONOVA,
Qahramon QURANBOYEV,
Jabbor RAZZOQOV
(«O'zbekiston» NMU Bosh
muharrir o'rbinbosari),
Dilmurod RAHMATILLAYEV,
Dilshoda DADAJONOVA,
Feruza JALILOVA
(Bosh muharrir o'rbinbosari),
Sobirjon SHARIPOV,
Ergashvoy SARIQOV.

Manzilimiz:
700129,
Toshkent shahri,
Navoiy ko'chasi, 30-uy.
Obuna indeksi: 198.
e-mail: tong1924@mail.ru
Tel: 144-27-25, 144-63-08
Tel/faks:
(99871) 144-38-10

Rassomlar:
Nodira MIRZAYEVA,
Feruz MATYOQUBOV

«O'zbekiston»
nashriyot-matbaa ijodiy
uyida
chop etildi.
Haftaning
dushanba kuni chiqadi.
Shakli A-3,
2 bosma taboq.

Adadi - 58114
Buyurtma N: J 4781

OZ-OZ O'RGANIB DONO BO'LUR

Aziz o'quvchi!

Bugun sen bilan soxta do'stlik haqida suhbatlashamiz. Chunki dunyoda ko'ngliga yaqin sirdosh do'st topgan kishidan baxtli inson yo'q, ammo bunga erishish oson emas. Begona qalbga zo'rlik bilan kirib bo'lmaydi, bil'aks, bunday do'stlik dushmanga aylanib, oxir-oqibat tanazzulga olib keladi.

Soxta do'stlar haqida allomalar, buyuklar, ulug'lar nimalar deyishgan?

«Ochko'z do'stdan nari yur», deydi Qobus, chunki bunday soxta do'stda hasad ko'proq bo'ladi, deb uqtiradi u.

– Qadahdosh do'st qadahingga do'st bo'ladi.

– Davlatingga do'st bo'lgan, boshingga tashvish tushgan zahoti sotib ketadi.

– Har lahzada o'zgaruvchi do'stdan soyang yaxshiroq.

– Qiziqqon do'stga ham umid bog'lab bo'lmaydi.

– Aldamchingin do'stligi bo'ri bilan itning ittifoqiga o'xshaydi. Bu ittifoq bitta suyak tufayli barbob bo'ladi.

Bu so'zlarni o'qib, do'st topish qiyin ekan, deb o'ylishing mumkin, lekin aslo unday emas: dunyo chin do'stlik poydevori ustiga qurilgan. Oyga qara, u insonga yoki ona yerga bo'lgan do'stligini buzdimi? Quyosh-chi? Yulduzlar-chi? Fasllar va bahor hech zamonda odamni, tuproqni, mavjudotni aldadimi? Hayotda ham shunday do'stlar bor. Agar ularni topa bilsang, quyoshning eng foydali nurlari, oyning tanga yoqar yog'dulari, tuproqning eng shirin mevalari senga huzur va malohat bag'ishlaydi. Zero, yaxshi do'st tunganmas hazinadir.

Allomalarning do'st tanlay bilish kerak, degan gaplarini ham unutma!

O'G'LINI URISHMADI

Bahodir to'rtinchisinfda o'qiydi. Onasi Gulnora opa maktabda o'qituvchi. U mehribon, bolalarni ko'nglini qanday qilib olishni biladi. Shuning uchun ham o'quvchilar u kishini yaxshi ko'rishadi. Bayramlarda o'quvchilar Gulnora opa tabriklab, har xil tabriknomalar sovg'a qilishadi. 8-Mart kuni har galgidek Gulnora opaning qo'llari ajoyib sovg'alar bilan to'lib ketdi. Ular ichida juda chiroyli, odam kayfiyatini ko'taradigan bir ajoyib guldon ham bor edi. Gulnora opaga guldon yodqi va bolajonlardan minnatdor bo'ldi.

Guldon juda bejirim, naqshlari ko'rgan odamni hang-u mang qiladigan darajada ajoyib va g'aro'yib edi. Unga: – «Bayramingiz muborak bo'lsin, Gulnora opa, o'quvchilaringiz», deb yozilgandi. Gulnora opa ishdan charchab kelganidan so'ng, barcha sovg'alarini bir yerga qo'ydi. Shu payt o'g'li Bahodir kelib, onasini tabriklab, gullar sovg'a qildi. Gulnora opa o'g'lidan mammun bo'lib: «O'g'lim, men sendan sovg'a emas, balki faqatgina yaxshi o'qishingni istayman, a'lo baholarining o'zi menga katta sovg'a», dedi. Gulnora opa eshikka chiqqanida, Bahodir sovg'alar ichida haligi guldronni ko'rib qoldi. Uni qo'liga olib, rosa tomosha qildi-da, havas bilan televizor ustiga qo'yib qo'ydi. Nazarida guldon yanayam yashnab ketgandek edi. Onasiga sovg'a qilingan gullardan soldi-yu, guldronni bexosdan tushirib yubordi. Bahodir qo'rqiб ketdi. Shu payt onasi kelib qoldi. Singan guldronni ko'rgan Gulnora opaning rosa jahli chiqdi: «Voy, nima qilib qo'yding, bolam», dedi alam bilan.

Bahodir tilini yutib yuborgandek nafasi ichiga tushib qoldi. Birpasdan so'ng, qo'rqiбgina:
– Ha, oyijon, bilmasdan sindirib qo'ydim, meni kechiring, – dedi.
Lekin Bahodir o'zini oqlashga sira urinmadidi. Mehribon onajonisi esa o'g'lini urishmadi... ***

Bolalar, nega Gulnora opa o'g'lini urishmadi?

Maysara NEKMUHAMMEDOVA,
Toshkent shahar, Yunusobod tumanidagi
259-maktabning 6-«A» sinf o'quvchisi

Aziz

Muharramxon!

Seni otang

To'ychi

Jo'raqulov,

onang

Nilufarxonlar

tug'ilgan kuning

bilan

tabriklashadi.

